

HAK KAYBI OLMAYACAK MI DENİLMİŞTİ?

6 Şubat günü yaşanan deprem felaketlerinin ardından binlerce insanın evi yıkılarak un ufak oldu. Günlerce açıkta kalan bu insanlar gerek depremin yarattığı, gerekse de zorlu kış şartları nedeniyle farklı farklı şehirlere kaçarak kendilerinin ve ailelerinin can güvenliklerini sağlama almaya çalıştı.

Depremden hemen sonra kimi kendi imkânlarıyla, kimi de bulabildiği başka imkânlarla bu bölgelerden ayrıldı. Aradan geçen birkaç günlük süreden sonra, il dışına çıkmak isteyenler, yetkililerin koordinasyonunda farklı farklı şehirlerdeki otellere, sosyal tesislere geçici konaklamaları amacıyla gönderildi. Başka şehirlere gidip, oteller ile sosyal tesislere yerleştirilenlerin çoğunluğu geçici konaklama yapacakları ve bunun da süresinin belli olmaması nedeni ile herhangi bir adres değişikliği yapmayı düşünmüyordu. Ta ki 14 Mayıs'ta yapılacak olan seçimlerin resmi açıklamaları yapılana kadar. 14 Mayıs'ta yapılacak olan seçimler nedeniyle adres değişikliği yapmak isteyen birçok insan deprem nedeniyle bir hak kaybı yaşarım korkusuyla tereddüt yaşarken, birçoğu da gidiş geliş masraflarını düşünerek adreslerini buldukları yerlere aldırdı.

Malatyalı bir engelli kardeşimizin mağduriyeti

Adresini aldırın kişilerden bir tanesi de Malatya'dan tanıdığım engelli bir arkadaşımız. Malatya'da depremden etkilenen engelli arkadaşımız, birlikte yaşadığı kardeşi ile depremin ardından yetkililer tarafından geçici konaklamaları amacıyla başka bir şehre gönderilir. Arkadaşımız engelli oluşu nedeniyle herhangi bir işe girememiş, ön lisans mezunu bir insandır. Tek geliri ise 2022 sayılı kanun gereğince devletten almış olduğu engelli maaşı ile Türkiye Aile Destekleri Programı kapsamında aldığı sosyal yardımlardır. Mart ayında engelli maaşını çekmeye giden arkadaşımız kötü bir sürprizle karşılaşır. Çünkü yetkililerin adres değişikliği yapan depremezdelelerin herhangi bir hak kaybı yaşanmayacak sözlerine istinaden yaptığı adres değişikliği nedeniyle engelli maaşının kesildiğini öğrenir. Oysa adres değişikliği yapanların herhangi bir hak kaybı olmayacağını açıklayanlardan bir tanesi İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'dur.

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, 11 Mart tarihinde ziyaret ettiği Kahramanmaraş'taki AFAD Lojistik Merkezi'nde yapmış olduğu açıklamada, "Burada depremdede vatandaşlarımızın bilmesi gereken bir süreç daha var. O da şu; burada yerleşim yerini değiştirip oy kullanma hakkını elde ettiği zaman depremle ilgili süreçte elde ettiği haklardan herhangi bir kaybı olmaz. Bu, şu anda sadece depremdede vatandaşlarımıza e-Devlet üzerinden açılan bir hak. 10 ilde tanımlanmıştır. Depremden önceki oturdukları yerler tanımlanmıştır. Bu vatandaşlarımıza böyle bir hak verildi. Eğer bir taşınma söz konusuysa, bu taşınmayı 17'si akşamı 23.59'a kadar sağlayabilecekler. Sonra her

vatandaş gibi askı sürecinde gidip oradaki hakkını ilçe seçim kurullarında kullanabilirler. Depremzede vatandaşlarımız için adres değiştirmenin, depremle alakalı bir hak kaybı oluşturmayacağını tekrar altını çizmek istiyorum," diye belirtmişti.

Engellinin maaşı ve sosyal yardımı kesilmiş

Bu arkadaşımız engelli maaşını çekemeyince, bulunduğu yerdeki kaymakamlığa bağlı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı biriminde bir yetkili ile görüşerek durumu öğrenmek ister. Kendisine deprem bölgesinden geldiği ve adres değişikliği yaptığı için kesildiğini söylerler. Engelli maaşı kesilen arkadaşımız kısa bir süre sonra da ikinci bir sürpriz ile karşılaşır. Bu defa e-Devlet uygulamasında kontrol ettiğinde Türkiye Aile Destekleri Programı kapsamında aldığı sosyal yardımın da kesildiğini görür. Bir taraftan depremin yarattığı sorun ve sıkıntılarla uğraşması yetmezmiş gibi bir de bu sorunla uğraşması gerekmektedir. Başka engellilerin de yaşamaması için sorunun düzeltilmesi amacıyla T.C Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi'ne (CİMER) başvuru yapan arkadaşımız şimdi gelecek olumlu yanıtı beklemektedir. Başka şehirlere gitmek zorunda kalan gerek engelli maaşı, gerek evde bakım ödemesi ve gerekse diğer sosyal yardımlardan faydalanan binlerce engelli arasında bu sorunu yaşayan çok kişi var mıdır bilemem. Ancak tek bildiğim konu bir engelli kişi dahi olsa böyle bir sorun yaşanmaması, yaşılmaması gerektiğidir.

Adres değişince engelliliği değişmiyor ki!

Deprem olan 10 ilimizde yaşayan ve başka şehirlere gitmek zorunda kalan engelliler seçim nedeniyle ikametgâh adreslerini buldukları yere almış olabilirler. Adreslerini doğal afet nedeniyle ve de yetkili bakanların açıklaması üzerine başka bir yere almalarıyla onların var olan engellik durumlarında ya da gelir durumlarında herhangi bir değişiklik olduğu anlamına gelmez. Kaldı ki bu insanlar adres değişikliğini keyfi bir durum nedeniyle de yapmış değiller. Gittikleri bu yerlerde de ne kadar süre kalacakları, geçici mi yoksa kalıcı mı olacakları henüz belli değil. Sözün özü olarak, bu konuda Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın, gerek 2022 Sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Gücsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun, gerek 2828 Sayılı Sosyal Hizmetler Kanun ve diğer sosyal yardım kanunlarından faydalanarak engelli maaşı, evde bakım ödemesi ve diğer sosyal yardımlardan faydalanan engellilerin daha fazla mağduriyet yaşamamaları için gereken çalışmayı yapması gerekmektedir.

Ali Haydar KOYUN

Yazar/Engelli Aktivist
E-Posta: alihaydarkoyun@hotmail.com
Facebook, Twitter, Instagram: @alihaydarkoyun